

Új Város

1.

2007
január

40 ÉV ZENÉ ÉS LELKISÉG

Új Város

Közéleti kiadvány -
ISSN 0865-0829

A Fokoláre Mozgalom lapja
www.fokolare.hu

Kiadja: Új Város Alapítvány 1163
Budapest, Ágoston Péter u. 25.
Számlasszám:
11705008-20434836

Felelős kiadó: Tóth Ilona

Szerkesztőségi cím:

1163 Budapest, Kisterenye u. 54.
Telefon: 328-0785.
Fax: 403-5400.
E-mail: ujvaros@fokolare.hu.

Felelős szerkesztő: Bartus Sándor

Munkatársak: Arany Krisztina,
Bakacsi Viktória,
Fábián Zsuzsanna, Fábri Andzsej,
Fehérpatáky Balázs, Ferentzi Éva,
id. Frivaldszky János,
Göbel Ágoston, Himmer László,
Hortoványi Emőke,
Horváth Viktória, Kórmendy Imre,
Mészáros Endre, Reskovits Ágnes,
Rieth Zsuzsanna,
Romhányi László, Smohai Ferenc,
Sudár Balázs,
Szalainé Simkó Hilda,
Tóth Judit, Tóth Pál,
Varga Krisztina, Vizsolyi László

Nyomdai előkészítés:

Arion 2004 Bt

Nyomtatás:

Kapitális Kft. Debrecen.
Felelős vezető: Kapusi József.

Terjeszti a Magyar Posta Zrt.
Hírlap üzletág
Előfizethető a Kiadónál

Éves előfizetési díj 2006-ra:
4000 Ft. Külföldre: 35 euro
Támogatói előfizetés: 6000 Ft.

Címlap: CN

Hátlap: Sudár Balázs

Az ige élete

5 Az intenzíven Erőforrás

Az élet igéje

6 Nem hallgathatunk

Nézőpont

8 A biztonság ára

Az egység lelkisége

9 40 év - zene és lelkiség

11 Képes vagy rá!

12 Mindig szerethetek

13 Határvonal

Kultúra

14 A haza mellett döntött

Az életből merítve

16 Szelídek, ámde erősek!

18 Győzött a szeretet

Egyház

20 Európa, törökország, ökumenizmus

Társadalom

22 Túl minden előítéleten

Megkérdeztük

24 Önfegyelem

25 Barátnőm füvet szív

Utolsó oldalak

párbeszéd az olvasóval

SZÍNHÁZJEGYEK

Nálam volt két jegy a Vígszínházba, az esti előadásra, és indultam is volna a városközpont felé, hogy ott majd átadom őket. A jegyeket, ... amik... nem voltak sehol!!

Szerencsére, szempillantás alatt eszembe jutott minden. Előző nap figyelmetlenül egy könyvbe raktam őket, és a projektor támasztékaként szolgáló írásmű ott maradt a gimnáziumban.

Felhívtam néhány embert, akiktől sejthető volt, hogy az utolsók között hagyták el az épületet. Ám kiderült, hogy kirándulni vannak! Újabb telefonok... Kicsit rosszul éreztem magam, hogy a figyelmetlenségem miatt zavarnom kell másokat szombat délelőtt. Az is eszembe jutott, hogy feltétlenül ragaszkodnom kell-e ehhez az ügyhöz? Lakásunkban éppen takarítottunk, meg tanulni is lehetett volna. Próbáltam a belső hangra figyelni, és teret engedni Isten akarátának. A koncentrációnak mobiltelefonom csörrenése vetett véget. Valaki kiderítette a gimnázium portásának a telefonszámát! A néni azonban nem volt otthon. Megint jöttek a kétségek. Hogy tudnám az időt jól kihasználni?

Meglátogattam a közelben lakó nagynénemet, aki nagyon örült a vizitnek. És hamarosan a portás néni is sikerült elérnem! De nem, nem... még nincs happy end. Szerényen érdeklődtem, hogy nem lehetne-e valahogy behatolni az épületbe? Dehogynem – felelte –, másnap reggel úgyis jönnek a táncosok... Még szerényebben tovább érdeklődtem, hogy nem lehetne-e ezt a műveletet ma végrehajtani? „Persze, semmi gond! – mondta. Értesítem a gondnokot, én pedig ott leszek három órára, és megkeressük a könyvet.” Megdöbbsentem ettől a hihetetlen nagylelkűségtől. Csodák csodája, a könyv ott volt az egyik asztalon, és a színházjegyek sem hiányoztak! Nagy szeretetben váltunk el, én pedig hatalmas örömmel indultam a Vígszínházhoz, hogy átadjam a jegyeket. És itt jön az igazi happy end: az eredetileg pótszékes szakmai tikettek átalakultak 3. sorba szóló, egész estés kikapcsolódást jelentő belépőkke.

Nem csoda, hisz a szeretet hordozói lettek. Aznap este léleekben sokan ültünk bent azon az előadáson.

Göbel Ágoston – Budapest

NYERTESEK

Örömmel látjuk, hogy olvasóink hűségesek maradtak a rejtvényfejtés szenvedélyéhez. Talán ezután sem fáradnak bele az észtornába, sőt megnyernek ezzel sok új olvasót is. A 2006. év sikeres fejtőri között könyvet sorsoltunk ki az Új Város Kiadótól:

Mérei Darinka - Pécs

Holy Vince - Ózd

Özv. Kopasz Istvánné - Szeged
Szécsényi Tamás - Mol (Szerbia)

A nyereményt postai úton küldjük el.

A szerkesztőség

TESTVÉRLAPJAINK: Olaszország: **Citta Nuova (CN)**. Amerikai Egyesült Államok: **Living City**. Argentína: **Ciudad nueva**. Ausztrália: **New City**. Belgium: **Nieuwe Stad**. Brazília: **Cidade Nova**. Bulgária: **Nov Sviat**. Cseh Köztársaság: **Nove mesto**. Dánia: **Ny Stad**. Franciaország: **Nouvelle Cité**. Fülöp-szigetek: **New City**. Hollandia: **Nieuwe Stad**. Horvátország: **Novi Sviyet**. Japán: **Uno**. Kanada: **Nouvelle Cité**. Kenya: **New City-Nouvelle Cité**. Kína: **San Sing**. Kolumbia: **Ciudad Nueva**. Korea: **Cumul**. Lengyelország: **Nove Miasto**. Libanon: **Cité Nouvelle**. Litvánia: **Naujasis Miestas**. Nagy-Britannia: **New City**. Németország: **Neue Stadt**. Pakisztán: **Hayat**. Portugália: **Cidade nova**. Románia: **Oraş Nou**. Spanyolország: **Ciudad Nueva**. Svédország: **Enad Värld**. Szlovákia: **Nové mesto**. Szlovénia: **Novi svet**. Uruguay: **Ciudad Nueva**. Venezuela: **Ciudad Nueva**.

A 2006-os Nobel-békedíjat globalizált világunk egyik legjelentősebb polgári, pénzügyi és gazdasági újításáért ítelték oda Muhammad Yunus-nak, aki a hetvenes években megalapította a Grameen Bankot.

A bank neve összeforrt a mikrohitel fogalmával, mely több millió embert húzott ki a nyomorból. Muhammad Yunus ötlete igen egyszerű: olyan bankot alapított, ahol egyének helyett csoportoknak adnak hitelt, a férfiak helyett elsősorban a nőket segítik, és előzetes garanciák helyett inkább az emberekbe vetett bizalomra építenek. Ezért – ahogy a „szegények bankárja” mondja egy róla szóló könyvben – a bankok működési mechanizmusának ismeretében, ő mindenben pontosan az ellenkezőjét tette a megszokottnak. Így vált Yunus korunk nagy újítójává, és méltán nyerte el a Nobel-békedíjat, ezzel is bizonyítva, hogy a béke új neve ma a fejlődés.

A SZEGÉNYEK BANKÁRJA

Nobel-békedíj Muhammad Yunus-nak

Ennek a díjnak véleményünk szerint három igen fontos kulturális és közösségi vonatkozása van.

Yunus műve először is arról szól, hogy a nyomorban és szükségben élők megsegítésére az ajándéknál hatékonyabb és testvériesebb eljárás lehet a hitel, ami egyfajta szerződéskötés. A mikrohitel válasza készíti ily módon a hitel felvevőjét, és kölcsönösséget teremt.

A Grameen Bank tapasztalata azt igazolja, hogyha a szegénységet nem csupán átkos rossznak tekintjük, hanem a szunnyadó energiaforrást vagyunk képesek felfedezni benne, akkor az esélyt ad még a rendkívüli nagy szegénységben is. Yunus meglátta a szegényekben rejlő forrásokat, és szociális forradalma ebből az új szemléletből indult ki.

Végezetül elmondhatjuk, hogy ebben a díjban van valami a keresztény humanizmusból is. A XV. században francia kezdeményezésre született meg a mikrokredit, amikor megalapították a Monti di Pieta bankot. A franciák – ahogy Yunus is – azért találták ki ezt a rendszert, hogy segítsenek a szegényeknek. Ahogy mondták: „amíg a városban egy szegény is él, addig az egész város beteg”.

Utoljára még egy kérdés: Vajon miért nem gazdasági Nobel-díjat adtak Muhammad Yunus-nak közgazdász és egyetemi professzor létére? Azt gondoljuk, Yunus túlságosan nagy ember ahhoz, hogy napjainkban saját közgazdász kollégái tüntessék ki őt. Másfajta, humanistább és „közösségibb” gazdaságtudományra lenne ahhoz szükség, hogy megértjük: a gazdasági kutatás olyan feladatot lát el, ahol az emberek jóléte és a népek fejlődése érdekében munkálkodnak.

NAGYOBB TERET A KÖZÉLTISÉGNEK

Az Új Város immár tizennyolc éve jelenik meg. A lassan „felnőttkorba” lépő újság régi olvasója vagyok. Gyakran a lap legutolsó oldalán, a GB & DOPPIAW magvas üzeneteivel kezdem az olvasást. Azután a lelki feltöltődés következik, majd a hétköznapi élettel kapcsolatos problémákra adott pszichológusi válaszok. Ezeket azért kedvelem, mert szinte sosem sablonosak. Örömmel veszem az ismerősök tapasztalatairól szóló beszámolókat is.

Amit viszont szívesen látnék: ha több lenne a keresztény fényvel megvilágított világi tartalom, jelesül a nemzetközi és hazai kortárs közélet, a közelmúlt (és kisebb mértékben a régmúlt) történelme, a művészet, a filmvilág, a zene jelenségei, történései – hasonlóan a testvérlaphoz, a Città Nuovahoz...

Örömmre szolgál, hogy már ilyen irányba mutat Szemerényi Réka írása 1956-ról, a Szűrőpróba című cikk a novemberi számban vagy Körmendy Imre írása Borsos Miklósról.

Ifj. Marek Péter – Budapest

Köszönjük levelét. Óhaja szerkesztőségünk óhaja is egyben. Hisszük, hogy mindennek eljön az ideje, testvérlapunk ebben is példát és iránymutatást ad.

KÖZLEMÉNY

CHIARA LUBICH A GEMELLI KLINIKÁN

Olvasóink közül már bizonyára többekhez eljutott a hír, hogy Chiara Lubich november 2-án a római Gemelli Klinika intenzív osztályára került légúti fertőzés okozta légzési elégtelenség miatt. A klinika osztályvezető főorvosa szerint a kezelések után a Fokoláre Mozgalom alapítójának állapota „klinikailag stabil és kielégítő”; a javulás lassú, de folyamatos.

November 21-én Tarcisio Bertone bíboros, vatikáni államtitkár meglátogatta Chiara Lubichot, és közvetítette számára XVI. Benedek pápa áldását, akit személyesen tájékoztatott egészségi állapotáról. A pápa már az első napokban biztosította őt imáiról, kifejezve, hogy „testileg-lelkileg mellette áll”.

A mozgalom minden közössége féltő aggódással figyelte a Gemelliből jövő híreket, s egy szívvel imádkozott Chiaráért, elnökéért és alapítójáért az egész világon. Természetesen a mozgalom számtalan barátja is biztosította őt együttérzéséről, felépüléséért mondott imádságairól: bíborosok, püspökök, különböző mozgalmak és közösségek alapítói és felelősei, politikusok, más keresztény felekezetek és más vallások képviselői.

Amennyire lehetővé teszik a körülményei, Chiara Lubich követi a mozgalom életét fontosabb tevékenységeiben.

FIATALOK ÉS AZ EVANGELIZÁCIÓ

A KözösPont Misszió az evangélikus, katolikus és református egyházak által alapított ökumenikus ifjúsági szolgálat Krisztusért a fiatalok között, mely az elmúlt évek során több ifjúsági fesztiválon (Sziget, Volt, Hegyalja, EFOTT) végzett evangelizációjával vált ismertté. Az idei évben is szeretnének fiatalokat bevonni a közösségükbe és a további munkájukba. Ezért a KözösPont Misszió katolikus egyházi felelőse pályázatot írt ki 18 és 30 év közötti elkötelezett katolikus fiataloknak, akik a mai világ fiataljainak problémáit magukénak érzik. Akik válaszul Krisztus örömhírét akarják közlőjük elvinni.

Az ökumenikus misszióban való részvételre a felvétel két lépcsőben (írásbeli és szóbeli elbírálással) történik.

Jelentkezési határidő:

2007. január 22.

A szóbeli felvételi beszélgetés

időpontja: február 2. péntek 18 óra (Budapest)

A pályázat teljes szövege a **www.kozospont.com** weblapon olvasható.

Beküldendő e-mailban vagy postán.

e-mail: kozospont_rk@lelkipap.hu
Országos Lelkipásztori Intézet,
1068 Budapest
Városligeti fasor 42.

Részletes információk, telefon:

06-20-823-3006 (Farkas Géza)

EVANGÉLIUM A MINDENNAPOKBAN

AZ INTENZÍVEN

Azon az intenzív osztályon, ahol dolgozom, csak felnőtt betegeket látnak el. Egyszer ügyeletben felhívott a gyermekgyógyász kolléga, hogy egyik betegének légzési problémái vannak, és esetleg lélegeztetésre fog szorulni. Először nem is értettem, hogy mi dolgom van ezzel, de kiderült, hogy egy fejlődésben visszamaradt 50 cm magas, huszonkét éves süketnéma fiatalemberről van szó. Egy másik klinikán az ügyeletes azt mondta, hogy ha odaküldik, akkor felveszi, de biztosan nem fogja lélegeztetni, mert úgysem élné túl. A kollégámmal úgy döntöttünk, hogy együtt nézzük meg a beteget, és próbálunk beszélni a hozzátartozókkal. A kórteremben megdöbbenő kép fogadott. Egy édesanya ült a széken, az ölében a gyereke, aki nagyon nehezen vette a levegőt. A beszélgetés során feltárult előttünk mindaz a szeretet, amivel az édesanya idáig a gyermekét gondozta, tapasztalni lehetett azt a mély kötődést, ami közöttük között kialakult. Éreztem, hogy ezt a kapcsolatot nem szabad szenvedéssel megterhelni. Először meghallgattuk a történetüket, aztán átbeszéltük a lehetőségeket. Próbáltunk belehelyezkedni az anya szerepébe, abba, amit ő érezhet ebben a helyzetben. A kialakult légkörben egyre nyíltabban beszélhettünk a továbbiakról: olyan betegségről van szó, amelyen a tudomány jelenlegi állása mellett nem tudunk segíteni. Ezt erősítette

meg a klinikán dolgozó kollégánk is. Elmondtam, hogy a probléma nem a kezelés maga, hiszen a lélegeztetőgépre feltenni talán a kisebb gond. A következmény viszont az lenne, hogy rövid idő alatt annyira legyengül a szervezet, hogy többet nem lehet elválasztani a géptől, amíg egy olyan fertőzés lép fel, amin nem tudunk úrrá lenni. A kölcsönös befogadásnak ebben a légkörében az anya ki tudta mondani: nagyon szeretné, ha javulna a fia állapota, de azt nem szeretné, hogy feleslegesen szenvedjen. Végül is azzal váltunk el, hogy mindent megteszünk, amit gyógyszeresen meg lehet tenni, és semmilyen agresszív kezelést nem kezdünk el. Másnap reggelre meghalt a beteg. Az édesanya a kollégán keresztül köszönetét fejezte ki azért az emberségért, amit tanúsítottunk. Bennem öröm volt, hogy a kollégámmal sikerült olyan légkört teremtenünk, amely lehetővé tette, hogy békében és Isten akaratában megnyugodva, az utolsó pillanatig a szeretetben maradjunk.

Sudár Imre - Szombathely

ERŐFORRÁS ÉS
ÖRÖMFORRÁS

Nemrégiben történt, hogy vacsora után feleségemnek dolga akadt, és elment otthonról, így a miénk volt az egész este a három és fél éves kisfiammal, Mátéval, hogy együtt egy jót játszhasunk. Máté azt szeretne volna, hogy egy nagy garázst építsünk autóinak. Nekem uncsi-nak tűnt a dolog, mert azt már sokszor csináltuk, ezért kezdem „ajánlgatni” egy másik játékot, amihez több kedvem lett volna. Úgy látszott, hogy egy kis „rábeszéléssel” el is érhettem volna a célokat.

Ám ekkor hirtelen bevillant, hogy most valami olyasmit akarok tenni, ami nem szeretet. Mátét akkor szeretem igazán, ha azt a játékot játsszuk, amit ő akar, nem pedig fordítva. Elég volt ennek a helyzetnek a világos felismerése, hogy utána már semmi mást ne akarjak, csak egyedül azt, ami most neki fontos. Ahogy így a szeretet mellett döntöttem, mindjárt egyfajta belső öröm járt át, és utána egyáltalán nem esett nehezemre felépíteni Mátéval a garázst, ami egyébként olyan tágasra sikeredett, mint még soha máskor.

A végén együtt gyönyörködtünk „művünkben”. Nagy volt az örömöm, mert sikerült Mátét igazán szeretnem, és ezt érezte ő is. Így lesz a „szeretet művészete” számomra örömforrássá, erőforrássá akár egy egyszerű játék kapcsán.

Lukács Péter - Veregyháza

Amit továbbadunk egymásnak mindabból, amit az evangélium hatására megélünk, az továbbfejlődik és kiteljesedik bennünk; amit megtartunk magunknak, az viszont elhal.

Horacio Conde

Chiara Lubich

„Mindent jól tesz: a süketeknek visszaadja hallásukat, a némáknak beszédjüket.” (Mk 7,37)

NEM HALLGATHATUNK!

Az ötvenes években Dél-Afrikában több nagyvárosi peremkerületet létesítettek a színes bőrűeknek. Umlazi egyike ezeknek. Mintegy 750 000 lakosa van. Nincs elég iskola, kórház, megfelelő lakás. Még egy futballpálya sincs. A munkanélküliség meghaladja a 40%-ot. A szegénység erőszakot és visszaéléseket szül. Igen magas az AIDS-fertőzöttek száma. Sokan elszigetelődtek, és szenvedéseikről, ezernyi problémájukról senkinek nem mernek beszélni.

„Mit tehetnénk?” – tették fel a keresztény közösségek vezetői a kérdést Umlaziiban. „Meg kell törnünk a csendet” – állapították meg. – „Keresnünk kell ezekkel az emberekkel a párbeszéd lehetőségét, az életközösséget, hogy együtt hordozzuk a nehézségeket”. A fiatalokkal kezdték. A konstruktív beszélgetésekben egyre inkább egymásra találtak.

Felbátorodva a jó tapasztalaton Umlazi keresztény hívei Márk evangéliumának ezt a szakaszát választották – ahonnan az igét most vesszük –, s ezt javasolták a keresztények egységéért rendezett imahétre, amit ebben a hónapban tartanak a világ sok részén.

Az imahétnek egyaránt szándéka keresni a keresztények közötti egységet, és a szenvedés keresztény értelmét – áll a 2007-es imahét ismertető anyagában.

Jézus egyetlen szavával meggyógyította a süketnémát, akit az útja során hozzá vezettek: „Effata” – mondta neki, vagyis „nyíl meg”. A tömeg elcsodálkozott ennek láttán, s örvendezve kiáltotta: „Mindent jól tesz: a süketeknek visszaadja hallásukat, a némáknak beszédjüket.”

Jézus csodái megmutatják a szeretetét mindenki iránt, akivel csak találkozott. Ugyanakkor jelei az új világnak is, amit Ő kíván létre hozni. A süketnéma meggyógyítása azt jelzi, hogy Jézus meg akar minket ajándé-

kozni egy újfajta képességgel, ami a felfogásunkat és a beszédünket átalakítja.

„Effata” – mondták ki fölöttünk is a keresszégünk pillanatában.

„Effata” – ezzel a szóval nyitja meg fülünket Isten igéjére, amíg belénk nem hatol.

„Effata” – hív, hogy mi is hallgassuk meg mindazokat, akikkel azonosította önmagát, különösen a kicsiket, a szegényeket, a szükségben szenvedőket. Arra hív, hogy folytassuk mindenkivel a szeretet párbeszédét, és osszuk meg evangéliumi tapasztalatainkat.

Az akkori tömeggel együtt, hálával mindazért, amit bennünk Jézus véghez visz, hirdessük mi is: „Mindent jól tesz: a süketeknek visszaadja hallásukat, a némáknak beszédjüket.”

Hogyan éljük ezt az igét?

Úgy, hogy megtörjük a süketiséget, elhallgattatva magunkban is, a környezetünkben is mindazt a zajt, amiért képtelenné válunk meghallani a lelkiismeretünk, a testvéreink és Isten hangját.

Sokfelől érkezik – gyakran némán – a segílykiáltás: egy gyermektől, aki a figyelmünket kéri; egy nehézségekkel küzdő házaspártól; egy segítségünkre szoruló beteg, idős vagy börtönbe jutott embertől. Városlakók kiáltását halljuk, akik élhetőbb lakóhelyre vágnak; igazságot kívánó munkások kiáltanak, s egész népek, akiket létüktől fosztottak meg. Gyakran ezek a hangok nem jutnak el a szívünkig, mert elveszünk érdekeink és vonzalmaink útvesztőiben. Vagy – hivatkozva a saját szükségleteinkre – úgy teszünk, mintha nem is hallanánk.

Az ige azt kéri, hogy legyünk figyelmesek: aggodalmakat és nehézségeket hordozunk együtt másokkal, ugyanakkor örömeiket és vágyakat is osszuk meg az újonnan felfedezett testvériesség jegyében. Ne legyünk „némák”, hanem vegyük a bátorságot, és beszéljünk, erre hív az ige. Osszuk meg legbenső tapasztalatainkat és meggyőződésünket. Beszéljünk, és szavainkkal védjük meg

Alapgondolatok

- ◆ Hallgassunk Isten igéjére, és engedjük, hogy belénk hatoljon!
- ◆ Szeretetteljes párbeszédben adjuk tovább az evangéliummal kapcsolatos tapasztalatainkat!
- ◆ Győzzük le „némaságunkat”, de csendesítsük el magunkban és magunk körül a zajt is!

Összefüggések

A hallgatás és a beszéd közötti feszültségben arra hív e hónap igéje, hogy használjuk helyesen mind a két képességet.

Mindkettő: hallgatni és beszélni, meghatározó jellemzője emberi létünknek, amint ezt kifejti több helyen a „Keresztény szellemiség lexikona”¹.

Hallgatni több annál, minthogy képesek vagyunk akusztikus jeleket észlelni. Lehetőséget ad a találkozásra, alkalmassá tesz a kommunikációra, megszabadít a magánytól. Kifejeződik benne, hogy az ember párbeszédre lett teremtve. A halláskárosultak vagy süketek tanúsítják a leginkább, mennyire elszigetelhet a hallás hiánya.

A hallgatás ezen kívül figyelmet igényel, és semmiképp sem passzív magatartás. A valódi odafigyelés kemény munka sokszor. A hallgatás adomány és feladat egyben. Hiszen anélkül is hallhatjuk nagyon jól, hogy a dolgot megértenénk. Azonban aki tud igazán hallgatni, az tudatosan befogadja a másikat.

Beszélni ellenben annyi, mint magunkat átadni, „kibeszélni”. Vagyis a szavainkkal önmagunkat fejezzük ki, a tapasztalatainkat, a véleményünket, a saját meglátásainkat, így építünk kapcsolatot. A valódi beszédnek tehát a hallgatás feltétele. Ez nagy lehetőség, mert van, hogy a csend többet mond, mint sok szó.

Bátoríthatunk, támogathatunk a beszéddel, de meg is sebezhetünk, sőt meg is semmisíthetünk másokat. Ahol a beszéd már nem áll kapcsolatban az ember környezetével és a körülötte élőkkal, ott könnyen üres szöveggé válik.

Liturgia

A januári ige a vezérgondolata az Imahétnek a keresztények egységéért (jan. 18-25).

azokat, akik nem tudnak szólni; másokat pedig engeszteljük ki egymással; javasoljunk új ötleteket és megoldásokat, új cselekvési tervet.

És ha tehetetlennek érezzük magunkat, mert látszólag nem állunk a helyzet magaslatán, fenntart a bizonyosság, hogy Jézus – aki szemünket és ajkunkat felnyitotta – „mindent jól tesz: a süketeknek visszaadja hallásukat, a némáknak beszédjüket”.

Erről szól a dél-afrikai Lucy Shara története, aki családjával Durbanba költözött. Szembe találta magát a nagyvárosi élettel, ahol felelősségteljes új állásba került. Az apartheid éveiben történt ez, amikor szokatlan volt, hogy egy afrikai asszony vezető pozíciót töltsön be.

Egy nap felfigyelt arra, hogy a munkások között heveny asztma terjed a rossz munkakörülmények miatt. Sokan eltűntek hirtelen, vagy hosszú hónapokra hiányoztak a munkából. Az ügyet az igazgatóhelyettes elé vitte, és javasolta, hogy szereljének fel hatékony légtisztító berendezést. A cégnek ez komoly kiadás lett volna, kezdeményezése tehát elutasításra talált.

Lucy már jó ideje próbálta életre váltani az ígét: fényt és erőt merített belőle. Szinte belső tűz égette, eltöltve bátorsággal. A tárgyalások során végig nyugodt maradt, és a vezetőség véleményét is őszinte odafigyeléssel tudta meghallgatni. „Egyszer csak ajkamra tolultak a megfelelő szavak, hogy védelmembe vegyem azokat, akik szóhoz sem juthattak – meséli. – Sikertelenül megértettem, hogy megtérülne a kezdeti nagy kiadás a munkások egészségi állapotának javulásával, akik így nem kényszerülnek majd táppénzre.”

Érvei meggyőző erővel hatottak. Beszerelték a légtisztítót. Az asztmás megbetegedések aránya 12%-ról 2%-ra esett, és párhuzamosan csökkent a munkából kiesők száma. A vezetőség hálás volt mindezért, sőt kiemelt fizetéssel jutalmazta az asszonyt. Nagy lett a munkások öröme is, akik most már minden értelemben megújult „légkörben” dolgozhattak!

¹ Schütz, Christian: *A keresztény szellemiség lexikona*. Budapest: Szt. István Társulat, 1993

A BIZTONSÁG ÁRA

**Vincenzo
Buonomo**

Szerzőnk a Città Nuova munkatársa, a nemzetközi jog és a nemzetközi szervezetek stúdiómainak professzora a római Lateráni Egyetemen.

A biztonságnak igen nagy ára van napjainkban, amikor a Föld különböző térségeiben megsokasodnak és egyre hevesebbé és kiélezettebbé válnak az összeütközések. Emberek halnak meg, népek kényszerülnek otthonuk elhagyására. A súlyos szükséglet szenvedőknek pedig nehéz segítséget nyújtani, idővel szinte lehetetlen is.

Visszatérő probléma a biztonság. Ezt hallani a támadóktól és a megtámadottaktól, a hivatalos hadseregtől és a biztonság helyreállítására szerveződő fegyveres csoportoktól – amiket az sem riszt vissza, hogy vannak, akik elvitatják erre irányuló őszinte szándékukat.

Biztonsága érdekében akar szert tenni Észak-Korea a leg-

modernebb fegyverekre, miközben megfélemledik arról, hogy azok árából megoldható a notórius krízisben szenvedő lakosság élelmezési gondját. India és Pakisztán esetében pedig, ahol a belső és külső ellentétek etnikai feszültséggel és terrorizmussal keverednek, a biztonság egyetlen eszközének a nukleáris elrettentés tűnik.

Közép-Afrika térsége állandó harcok színterévé változott a biztonságteremtéssel érvelő különböző fegyveres csoportok akciói következtében. A rendkívüli költségekkel járó biztonság pártolása kezd más színben feltűnni: mintha egyre inkább a külön érdekeket, és egyes csoportok területszerzését szolgálja. Eközben a szegénység méretlenül növekszik.

Amerikában a biztonságot a stabilitást garantáló, nagy költséggel járó határ-megerősítések jelentik, miközben a nagy államok gazdasága egyre jobban elszakadni látszik a kontinens többi országától.

Egy ilyen, a gazdaságot közép és hosszútávon bizonytalanságban tartó állapot a biztonságot is veszélyezteti.

Közel-Keleten a biztonságot terrorista

akciókkal, fegyveres erővel, elnyomással kívánják megteremteni. A védekezés óriási kiadásokat jelent, ám milyen céllal?

Mintha csak a másik megsemmisítése, a megszerzett előnyök megőrzése, a szabályok felrúgása és a bosszú számítana, tárgyalásokra idő sem hagyva.

A biztonság így várat magára, a halált osztó összecsapások, repülőmerényletek és terroristatámadások közepette; megvalósítására alig van kilátás.

Be kell vallanunk, hogy a biztonságról ugyancsak téves elképzelések uralkodnak. Az energetikai biztonság megteremtésére és a terrorizmus kivédésére irányuló erőfeszítések ellenére a tavaly Szentpétervárott összejött G8-ak „természetesnek” tartják a jelenlegi konfliktusokat.

Épp oly hatástalannak tűnnek az ENSZ-nek a békés egymás mellett élést veszélyeztető országokhoz címzett felhívásai is. A megindult reformfolyamat az ENSZ-en belül, mely magában foglalná a biztonság kérdését, maga is megfeneklett.

Milyen árat kell fizetni még a biztonságért? Úgy tűnik, már nem elég elrettentő az áldozatok növekvő száma, a pusztítás, a fejlődési folyamatok leállása... Fennáll a veszélye, hogy összekeverjük a biztonságot a csalóka tehetetlenséggel, vagy a megszokás közömbösségével, ami még rosszabb...

Fordította: Vizsolyi László

40 ÉV -

A Fokoláre Mozgalom alapítójának karácsonyi ajándékával indult útjára 1966-ban a Gen Rosso együttes, mely a Gen Verdével együtt örök érvényű értékeket közvetít a jelen kor eszközeivel.

ZENE ÉS LELKISÉG

„A súlyos feszültségekkel és ellentmondásokkal teli hatvanas években...” – kezdődött évekkel ezelőtt az együttes bemutatkozó filmje, így jellemezve azt a kort, amelyben a Gen Rosso megszületett. A sokakhoz elérkező Fokoláre Mozgalomban ekkor egyre nagyobb szerepet kaptak a fiatalok, akik az éppen alakuló Loppiano városka legfőbb építői lettek. Ezekből a fiatalokból képzelt el Chiara Lubich – németországi útján látott evangélikus zenészek hatására – két együttest. Ezért 1966 karácsonyán egy-egy dobfelszerelést és gitárokat ajándékozott nekik.

A Gen Rosso tíz alapító tagja nagy lelkesedéssel vetette bele magát az új életbe. Nemsokára megszülettek az első dalok, 1968-ban pedig az első album, videó és kislemezek. Egyre többen lettek, csupa lelkes fiatal, olyan tehetsé-

gek, akikre a világi könnyűzenében valószínűleg nagy karrier várt volna: Valerio Cipri, Mario de Siati, Beni Enderle, Mite Balduzzi, és még sorolhatnánk.

Sokfelé kalandoztak: először dalokból (többek közt népdalokból) álló koncertek-

kel kezdtek. Ebből az időből származik a mozgalom magyarországi kezdetekor elterjedt számos dal. Majd színházi produkciók következtek (*Valaki felkelti a napot, Egy változó történet*), és a kettő keverékén keresztül (*Koncert a békéért*, amellyel Budapesten is felléptek) újra eljutottak a koncertekig, végül a musicalig (*Streetlight*). Ez olyan széles szakmai skála, amivel rajtuk

kívül nem sok együttes büszkélkedhet.

Bár a tizennégy sorlemez nem kiugróan sok, ha viszont hozzávesszük a más nyelvű felvételeket (huszonnégy nyelven jelentek meg!), az egyéb alkalmakra – például gyerekeknek, illetve a Családfesztiválra – készült lemezeket vagy a koncertlemezeket és válogatásokat, akkor a szám jóval ötven fölé ugrik.

Úgy tartják azonban, hogy a legkülönlegesebb dolgok számokkal nem mérhetőek. A Gen Rosso például bemelegített olyan helyekre is, amiket a leginkább jó szándékú zenészek is elkerültek: Kelet-Ázsia menekülttáboraiiba, börtönökbe, Brazília nyomornegyedeibe, vagy a november 7-ét ünneplő kommunista Kijevbe...

Önmagában még ez nem lett volna elegendő, hogy az embereket negyven éven át magával ragadja. A többletet

Sudár Balázs

úgy fogalmazta meg valaki a budapesti koncertjük után, hogy a Gen Rossónál végre életet talált a szavak mögött. Való igaz, ők mindig azt énekelték meg, amit éltek, és azt élték, amiről énekeltek. A zene csak eszköz, hogy a béke és az egység üzenetével eljussanak minden ember szívéhez. Egy németországi koncerten mondták róluk: „Az igazi felelősségtudat és bizalom jele, amikor egy komoly turné végén betegen és kimerülten mégis úgy állnak színpadra, hogy a közönség csak Jézust látja bennük, s nem a hibákat.”

Minden munkát ők maguk végeznek. Együtt építik és bontják a színpadot, egy táncos a kosztümöket varrja, a dobost egy sarokban vasalni látjuk, a zongorista újságíróval beszélget. A koncert után pedig majdnem mind ott állnak a színpad előtt, hogy a jelenlévőkkel beszélgessenek. Ez talán a legfontosabb számukra. Szeretik bevonni a közönséget a munkájukba is, még akár a koncert kereteihez sem ragaszkodva: ún. *workshopokat*, ének-, zene- és táncpróbákat tartanak az érdeklődőknek, egy-egy napra megtöltve például egy iskola termeit. Este pedig az előadás, ahol mindenki bemutathatja az napi produkcióját.

Ahogy egy szlogenjük hirdeti, ez a „Több mint zene” töltötte ki az elmúlt negyven évet, s ezzel, úgy érzem, valóban többet adtak ők a kortársaiknál. Születésnapjukra kívánjuk, hogy legyenek megtestesítói mindannak továbbra is, amiről eddig énekeltek. ■

Archív felvétel

Budapest, 1990

Első kelet-európai turnéját Budapesten a Sportcsarnokban fejezte be a Gen Rosso. A régi felvételeken ünneplő, felszabadult emberek... Ez volt az éledező mozgalom első nagy, nyilvános megjelenése Magyarországon, sokan ekkor találkozhattak vele először. Azon az estén a kommunista érából szabaduló, kiüresített szívek nehezen feledhető töltést kaptak.

Az együttes a mai napig azt tartja magáról, hogy legjobban élő előadásban képes betölteni a hivatását, hiszen minden a kapcsolatokból születik. Az olasz RAI televízió riportere mondta róluk: „Még soha nem láttam együttest, amely ilyen szép kapcsolatot tudott kialakítani a közönségével.” Budapesten is így történt, minden módon igyekeztek közel kerülni hozzánk, magyarul mutatkoztak be, és magyarul énekeltek két dalt. Amikor pedig a ráadás következett, a különleges hangulatban a legelső számához nyúlt vissza a Gen Rosso, hogy Mária országában, negyvenöt év után, újra feltegye a kérdést:

„Ki ez a csodálatos árny,
aki a napba vész, s annál jobban ragyog,
ki ez a mindennél hatalmasabb csend,
a Szeretetet csendje? Mária, te vagy!”

Gen Rosso koncert a németországi Wuppertalban, 2006.

KÉPES VAGY RÁ!

A Gen Rosso a németországi Észak-Rajna-Vesztfáliában a „Stark ohne Gewalt” program egyik főszereplője.

„E

rősek, mégsem erőszakosak” címmel német nyelvterületen néhány éve egy program indult a fiataloknak. A 12 és 29 év közötti korosztályt segítenek szembesíteni félelmeikkel és a körükben egyre jobban elharpódzó erőszakkal. A program 2003-ban Svájcban, 2004-ben Bajorországban, és az elmúlt hónapokban a Rajna mentén szólitotta meg sikeresen a fiatalokat. A Fokoláre Mozgalmnak a társadalmi életben elkötelezett helyi közösségei, együttműködve a politikai és vallási élet képviselőivel, sok ezer fiatal mozgósítanak a Gen Rosso közreműködésével. A közös sport és zene, a kortársakkal megvalósított békeakciók a világ válságzónáiban, segítenek a fiataloknak, hogy felfedezzék az értékeiket, és tudatára ébredjenek a saját képességeiknek. Ily módon válnak „erőssé”, hogy helyes döntéseket hozzanak a hétköznapi konfliktusaiban, és inkább a békés megoldást válasszák.

A Gen Rosso *Streetlight* musicaljének megrázó története a program csúcspontja volt Wuppertalban. „Az előadás főszereplője, Charles teljesen normális srác, semmi különleges nincs benne. Egyszerűen csak próbál a lelkiismerete szerint cselekedni. Biztosan ti is megtapasztaltok már, hogy kigúnyoltak vagy belétek kötöttek, mert próbáltatok valamit tenni egy jó ügy érdekében. Erősnek lenni azt jelenti, hogy képesnek érzed magad valamire,

tudatosan cselekszel, és nem félsz kiállni a jó mellett”. A Gen Rosso művészei ezt az üzenetet kívánták átadni a fiataloknak a három napos workshop keretében: „Képes vagy rá! Hiszem, hogy meg tudod csinálni!” Szívesen fogadták tehát a fiatalok javaslatait, és be is építették az általuk kitalált új mozdulatokat a koreográfiába. A különböző iskolákból jött mintegy kétszázötven tizenéves tanuló többféle csoport között választhatt: színészet, kórus, zenekar, tánc, hiphop, színpadkép, hangtechnika, fénytechnika, színpadi rendezés.

Bár a tanárok közül többen ugyancsak kételkedtek, hogy egy ilyen program egyáltalán megvalósítható, a teltház koncert után a visszhangok egy szóban összegezhetők: Fantasztikus volt! Sugárzó arcok mindenütt. A diákok nemcsak hogy felnőttek a rájuk bízott feladathoz, de valóban „erősek” lettek! A Gen Rosso szerint: „Lenyűgöző volt megtapasztalni, mi minden rejlik ezekben a fiatalokban! Ez sokkal minket a folytatásra!”

Meike Münz írása alapján
Összeállította: Vizsolyi László

Starkmacher e. V. / Giuseppe Di Stefano (2)

Sokan vágnak arra, hogy ne erőszakkal válaszoljanak az erőszakra. De eltűrni sem akarják. Ám ehhez bátorság kell! Charles-ban megvolt ez a bátorság, róla szól a Gen Rosso *Streetlight* musicalje. A reménytelenségbe süllyedt chicagói fiatalok között Charles barátokra talál, akikkel megosztja titkos vágyakozását a békére és az egységre. *Streetlight* nevű együttesük toleranciáról, testvériségről, a gyűlölet leküzdéséről énekel. Charles az ellenséges banda áldozatává válik, de példaadása Jordant arra indítja, hogy a bosszú helyett a jóval nehezebbet válassza: a békét.

MINDIG SZERETHETEK

Huszonöt évig a Gen Verde vezetője volt Saba Hopfenmüller. Hivatásából fakadóan is mindig a kölcsönös szeretetet tartotta legfontosabbnak.

Amikor 1971-ben megtudtam, hogy művészeti vezetője leszek a nemzetközi Gen Verde együttesnek, nagyon váratlanul ért, mert sohasem gondoltam, hogy ilyen feladatot kaphatok. Igaz, fiz évet éltem már fokolárban az akkori NSZK területén, és főszereplője lehettem sok-sok eseménynek. Így a meglepetésnél nem sokáig időztem, inkább belevettem magam az ismeretlenbe. Sokat segített egy gondolat, amit a későbbiekben is többször felidéztam: mindig szerethetek. Aki pedig szeretni akar, az nem ismer semmi akadályt.

Hosszú és nem is egyszerű út, sok keresés vezetett el oda, hogy életemet Istennek szenteljem, szűzi hivatásban a Fokoláre Mozgalomban. Minden nehézség ellenére, mint például a hosszantartó és komoly orvosi beavatkozásokkal járó betegségem, tapasztaltam, hogy Isten végtelenül és személyesen szeret. Ez a bizonyosság adott erőt sokszor, hogy úgy kezdjem minden napomat, mintha az utolsó lenne.

Turnék szervezése, próbák, napirend kialakítása, egyéni gyakorlás... Nem csekély kihívást jelentett, hogy a kezdetben amatőr jellegű együttes-

ből hivatásos zenekart hozunk létre. Sikerült minőségileg javítanunk az előadások színvonalán, és az egység lelkiségének lényegét megtartva az életből merített tapasztalatokat színre vinni, eltáncolni és énekelni. Köszönhető volt ez annak is, hogy egyre több tehetséges fokolarina kapcsolódott be az együttesbe, képzett művészek, akik hozták a kultúrájukat és magas fokú végzettségüket.

A turnékkal eljutottunk az öt kontinens számos városába, és a legkülönfélébb közönséggel találkoztunk:

voltak koncertek, ahol a publikum rögtön mellénk állt, és volt, ahol csak az utolsó előtti dallal vagy jelentéssel lehetett meghódítani.

A legfontosabbnak tartottuk, mindennél fontosabbnak, az egymás közötti kapcsolatot, a kölcsönös szeretetet, mert e nélkül értelme se lett volna semminek. Egyetlen koncertet sem kezdtünk el úgy, hogy meg ne kötöttük volna a kölcsönös szeretet szövetségét, s ki ne mondtuk volna: az életünket is készek vagyunk adni egymásért.

Ha beszélhetünk sikerről, akkor annak záloga itt keresendő. A köztünk élő Jézusról akartunk tanúságot tenni a művészet eszközeivel. Istenről, aki nem csak az Igazság, a Jóság, a Szeretet, hanem maga a Szépség is.

Aztán eljött a nap, amikor huszonöt év munkáját átadtam. Nem volt könnyű, de ekkor is az életemet vezérlő gondolat segített, hogy mindig szerethetek. A szeretet pedig nem ismeri az akadályokat.

*Saba Hopfenmüller
Szerkesztette: Tóth Judit*

Joachim Schwind/Neue Stadt

Gerryvel 1992-ben házasodtunk össze. Majd Észak-Írországba, ebbe a vallásilag és politikailag mélyen megosztott ország részbe költöztünk, ahol éveken keresztül heves összetűzések voltak, sok halottal, és sok nyitott sebbel még ma is.

Orvos vagyok, és a házasságunk előtt két évet töltöttem Fontemben, a Fokoláre Mozgalom kameruni városkájában. Az egység ideálja ott, a különböző hithez, törzshöz és néphez tartozó emberekkel valóssággá vált, és ez a tapasztalat volt nagy segítségemre Észak-Írországban.

A városnegyedben, ahol lakunk, pontosan kijelölték a katolikus és a protestáns közösség határvonalát: egy út kettéválasztotta a 160 házból álló kis falut.

– Évek óta semmiféle kapcsolat nem létezett a katolikusok és a protestánsok között: külön sörözők (külön katolikusoké, külön protestánsoké), külön iskolák, diplomok, gyülekezeti termek. Még a sportcentrumaik is szigorúan különváltak.

Észak-Írország problémája olyan mélyen gyökerezik az emberek gondolataiban és szívében, hogy képtelenek továbblépni. Beletörődtek, hogy ezen nem lehet változtatni. A politikai kezdeményezések is sorra csödöt mondtak.

Két évvel azután, hogy Armoy-ba költöztünk, meghívtak minket az ottani közösség találkozójára, ahova először jöhettek együtt katolikusok és protestánsok is. Céljuk az volt, hogy felkarolják a helybeli fiatalokat. A szembenálló észak-ír politikai felek éppen tüzszünetre készültek. Nagy volt a remény; történelmi ta-

HATÁRVONAL

Mary és Gerry a béke építői, a párbeszéd úttörői egy vallásilag, politikailag súlyosan megosztott országban. Történetüket az Egyetemes Testvériség Napján mondták el, tavaly szeptemberben, Budapesten.

CN(2)

lálkozóra készültünk. A résztvevő helybeliek nem ismerték egymást. Mindössze ketten voltak nem odaválóiak: egy protestáns angol férfi, aki ott dolgozott a környéken, és feleségem, Mary, katolikusként az Ír Köztársaságból. Azon az estén megalakult egy egyesület: az angol férfit választották meg elnöknek, Maryt pedig titkárnak. A megbízatást ma, 12 év múltán is, Mary látja el. Az évek során sok kezdeményezésünknek lett eredménye, a gyerekekért, a közösségért és az idősekért végzett munkában. Óriási erőfeszítés árán egységes közösség jött létre, de néha nagyon nehéz volt.

– Az evangéliumból fakadt az erőnk, hogy le tudjuk küzdeni a nehézségeket, és dolgozunk meg a békéért nap mint nap. Kormányzati szervezetek is segítettek több projekt finanszírozásával. Egyik nap két ellenséges párthoz tartozó politikus azt javasolta, hogy építsünk egy olyan közösségi házat, melyet használhatnak katolikusok és protestánsok egyaránt. Volt egy elhagyatott épület, csodálatos helyen, amit érdemes volt felújítani. Négy

évig dolgoztunk, hogy megvalósuljon ez a terv.

Befejezése előtt nem sokkal azonban merényletet követtek el a katolikus általános iskola ellen, ahová a mi négy gyermekünk is járt. Ismét fagyos lett a légkör, és a helyzet annyira elmérgesedett, hogy felgyújtották a közösségi irodánkat. Kis közösségünknek lerombolták két fontos épületét is. Féltünk, nem tagadom, de az evangélium megadta a szabadságot, és újra felvettük a harcot, készen arra, hogy életünket adjuk a béke és a testvériség megvalósításáért.

Elkezdünk dolgozni az új központon, de amikor készen álltunk, hogy megnyissuk, másik probléma jelentkezett. Az utcai lámpaoszlopokat telitűzdeltek egy politikai csoport zászlóival. Senki nem merte leszedni, mert féltek a válaszreakcióktól. Gerry találkozott a csoport egyik vezetőjével, akivel már korábban ismerték egymást.

– Teljesen fel volt dűlva szegény ember, mert néhány nappal korábban életveszélyes fenyegetést kapott. Éreztem, hogy félre kell tennem a kéréseimet azért, hogy meg tudjam

őt hallgatni és elsorolhassa aggodalmait. Aztán megkérdezte, miért kerestem fel. Ahogy meghallgatta a kérésemet, biztosított, megtesz mindent, ami tőle telik. Néhány nap múlva tényleg megnyitottuk az új központot, és nem lett következménye a fenyegetésnek. Ebben a helyzetben megéreztük, hogy nem vagyunk egyedül: a mennyei Atya követ minket szeretetével.

Szerkesztette: Bartus Sándor

*A megbékélés jelképei.
Szivárvány Belfast fölött.*

A HAZA MELLETT DÖNTÖTT

Cum Deo pro Patria et Libertate (Istennel a hazáért és a szabadságért)

Az Istenre hagyatkozás és felelősségvállalás példáját állítja elénk a magyarság egyik kiemelkedő vezéregyénisége.

**Fehérpataky
Balázs**

Összel volt száz éve, hogy II. Rákóczi Ferenc hamvai Kassára érkeztek, hogy az 1711 után hazáját elhagyni kényszerülő *Nagyságos Fejedelem* legalább hamvaiban hazatérhessen.

Kassa méltó nyughelye lett Rákóczinak; a dóm a kevés eredeti középkori gótikus templomaink között a legnagyobb, amely átvészelte történelmünk viharait. A város több ízben is kulcsszerepet játszott, fellegrául szolgálva a XVII. század Erdélyre támaszkodó szabadságharcainak, de nem kevésbé fontos megemlíteni – ha csak az utóbbi századot tekintjük – *Márai Sándort*, és *Boldog Salkaházi Sárát*, akiknek szintén Kassa volt a szülővárosa.

Üdítő kép tárult azok elé, akik 2006 őszén láthatták együtt ünnepelni a szlovákokat és magyarokat Kassán, Rákóczi fejedelem újratemetésének századik évfordulóján. A fejedelem emléke összeköti a jó szándékú embereket, mert Isten, akit követni próbált, nem múlik el, ezért nem múlnak el az Őt követők tettei sem. Egy idős szlovák résztvevő szerint, mióta él, ennyi zászlót nem látott Kassán. Pedig milyen jól megfértek egymás mellett! Elgondolkodtattott mindez; sem gazdagodás,

sem politikai intézmények, sem az elhallgatás nem köthetnek minket össze, évszázados sértettséget, újranyúló sebeket nem gyógyíthatnak be. Ám Isten keresése, és az őt követő emberek tisztelete összeköt, és meggyógyít.

II. Rákóczi Ferenc gyermekkorában nem telt védett burokban, igen fiatalon tapasztalhatta kora viharosságát. Láta édesanyját, *Zrínyi Ilonát* harcolni a császári önkény ellen, ő is ott volt gyerekként az ostromlott Munkács várában. Ferenc a korabeli Magyarország legnagyobb birtokainak várományosa volt. Munkács eleste után a Habsburg császár elszakította őt édesanyjától és hűgától. Majd igyekeztek udvarhűségre nevelni őt, hiszen egy ekkora birtokkal rendelkező arisztokrata egy maga lojalitásra bírhatta volna a fél országot. Kényelmes, fényűző élet várt rá Bécsben, a hatalom árnyékából egy nagy befolyással rendelkező politikai pályája. Azonban gyermekkorai élményei, és személyes döntése más, sokkal rögzöttebb úton indította el. Tudta, amit édesanyja és ősei tet-

tei is bizonyítottak, hogy a vagyon és hatalom felelősséggel jár.

A mohács utáni századokban az ország érdekérvényesítési képességét egyedül a nemesség rendi jogai, az országgyűlés intézménye jelentették a nyilvánvaló Habsburg gyarmatosító önkénnyel szemben. Volt, amikor mindez kollektív felelőtlenkedésbe fulladt, de tagadhatatlan, hogy időről időre a nemesség egy-egy kiemelkedő alakja, több-kevesebb követővel képes volt az ország egész lakosságának érdekeit képviselni Bocskai Istvántól Deák Ferencig.

Rákóczi Ferenc tehát a felelősségvállalás mellett dönt, és alig huszonzét évesen harcba kezd a császári önkény ellen, az ország minden elnyomott népének megsegítéséül. A hosszú szabadságharc alatt zseniális vezetőnek bizonyul. Nemcsak sikeres hadvezérként működik a nyilvánvaló túlerővel szemben, de tucatnyi más

területen kell helyt állnia, legalább tíz nagyszabású politikai munkáját végezve el. Állandó politikai kihívás a birtokos nemesség és az adófizető parasztság érdekeinek egyeztetése; ő teremti meg az addig nem létező manufaktúra ipart Magyarországon, a hadi termelés érdekében. Fölépíti a kuruc gazdaság pénzügyi rendszerét a *libertás* bevezetésével, és útjára indítja az első magyar rendszeres hírlapot, akkor még latin nyelven. Rendkívül kiterjedt diplomáciai tevékenységet folytat, Oroszországtól, Franciaorszáig. Ebben a munkában nagy segítségére volt húga, aki egy *Leiningen* herceghez ment feleségül, német területre. Ez a család adja majd az egyik aradi vértanú tábornokot. *Nomen est omen* – a név kötelez – mondhatjuk tisztelettel.

Az ország azonban korántsem volt olyan egységes, mint korunkból visszatekintve látszik. Az 1705-ös szécsényi országgyűlésbe, ahol Rákóczit a magyar rendek vezérlő fejedelemmé választották, a magyarországi vármegyék¹ nagyjából fele küldte csak el a követeit. A „kuruc világ, labanc világ” kifejezés egy végzetesen megosztott országot – különösen nemességet – takart. A labancok többsége ugyanis udvarhű magyar nemes volt. *Bottyán János*, és számos más híres kuruc generális² a császár oldaláról áll a felkelők mellé, a szatmári békét 1711-ben pedig szintén két magyar arisztokrata köti, *Károlyi Sándor* kuruc, *Pálffy István* pedig labanc részről. Nem csoda, hogy hamar megegyeznek, a béke pedig a lehető legnagyobb mozgásteret biztosítja a magyar nemesség számára a Habsburg Birodalomban.

Rákóczi mély vallásossága kulcsszerepet játszik döntései-

ben, politikai pályájának vállalásában. Vallomásai tanúsága szerint tudta, csak akkor van értelme erőfeszítéseinek, ha Isten áldása van rajta, ha az Ő akaratát keresi, követi. Ugyanakkor nem tartotta magát kiválasztottnak, akinek minden tettét igazolja Isten, bármire vetemedjék is. Sokat tépelődött döntései etikai vetületén. Később franciaországi száműzetése alatt azért távolodott el egyetlen politikai támasza, a *Napkirály* udvarától, mert hitével és erkölcsével összeegyeztethetetlennek tartotta Versailles intrikáit, a királyi udvar romlottságát.

A majtényi fegyverletétel után József császár minden szabadságharcosnak amnesztiát ígért, aki hűséget fogadott neki. Rákóczi vállalhatatlannak tartotta ezt a

feltételt, pedig megtarthatta volna rangját s birtokait, ezzel pedig az udvar politikájára gyakorolt befolyás lehetőségét is. A szabadságharc ikonjává vált, megfosztatva hazájától, vagyonától, politikai szerepétől. Franciaországba utazott, később a Bourbon-Habsburg viszony változása nemkívánatosá tette személyét francia földön, ezért telepedett le kényszerűen a szultán birodalmában a Fekete-tenger

partján álló *Rodostóban*, ahol a helyi lakosság tisztelete és megbecsülése övezte. 1735 nagypéntekén halt meg, emléket azóta is nagy szeretettel ápolják az ott élők. Mielőtt azonban el kellett hagynia Franciaországot, néhány hónapot egy Párizs melletti kamalduli kolostorban töltött szerzetesi életet élve. „Ez volt életem legboldogabb időszaka” – vallja később emlékirataiban. ■

¹ Erdélyt leszámítva, mert Gyulafehérvárott már 1704-ben fejedelemmé választották Rákóczit

² Tábornok

SZELÍDEK, ÁMDE ERŐSEK!

Az életből vett tapasztalatok mindig egyszerűek, mégis felfrissítenek, és rávesznek, hogy lépünk ki mindennapjaink elégedettségéből és kényelméből.

Különböző szociális háttérű és gyakran nehéz körülmények között élő gyerekek tapasztalatait gyűjtöttük össze, akiknek közös álmuk egy igazságosabb, egészségesebb és élhetőbb világ. Akár Argentína pampáin, az afrikai szavannákon, az amerikai metropoliszok betonudvarain vagy lepusztult európai városnegyedben élnek, közös bennük, hogy ahhoz az evangéliumi mondathoz mérik magukat, ami még a felnőtteknek is nagy kihívás: „Boldogok a szelídek, mert ők öröklik a földet” (Mt 5,5).

A megbocsátás erősebb a gyengeségnél

Egyik iskolatársam azzal jött valamelyik reggel, hogy egy srác meg akar engem verni. Megdöbbentem, mert nem értettem, miért. Próbáltam nem gondolni rá, és csak a tanulásra figyeltem. Az órák végén metrővel indultam hazafelé. Egyszer csak észrevettem, hogy a fiú, aki megfenyegetett, épp velem szemben ül. Egy ideig csöndben néztünk egymásra. Aztán felállt, és lekevert egy hatalmas pofont. Én is felálltam, és egyenesen a szemébe néztem. Mérges voltam, mert minden ok nélkül ütött meg.

Nehezen álltam ellen a kísértésnek, hogy visszaüssek. A barátaim néztek, mintegy bátorítva: „Gyerünk, mutasd meg neki, hogy nem félsz!”. Arra gondoltam, hogy ha nem reagálok, akkor ők kinevetnek, a srác meg másokkal is meg meri tenni ugyanezt. Akkor eszembe jutott mégis, hogy élhetem az élet igéjét épp ebben a pillanatban. A megbocsátás erő, és nem gyöngeség! Így, bár mindenki azt várta, hogy visszaüssek, nyugodtan leültem, és magamban ezt mondogattam: „Megbocsátok neked”. A fiút hideg zuhanyként érte a viselkedésem, hiszen erőszakos reakcióra számított. Ő is leült, a barátaim meg hitetlenkedve néztek rám. Amikor kiszálltunk a metróból megkérdezte az egyikük, hogy miért így viselkedtem. Én pedig úgy tudtam beszélni az Evangéliumról, ahogy a szívemből jött, úgy, ahogy eddig sosem mertem.

Davide, Olaszország

A pénz megérkezett

Kértem anyukámat, adjon pénzt, hogy elmehessek Nairobi-ba egy ifjúsági találkozóra. Nagyon szerettem volna elmenni, de anyukám mondta, hogy sajnos nincs pénze. Meg-

haragudtam rá, és elhatároztam, nem is szólok hozzá, és nem segítek neki a háztartásban. És jól elszomorodtam. Pár pillanat múlva rájöttem, hogy ha újra boldog akarok lenni, akkor mégis engedelmeskednem kell a mamámnak. Kérte, vigyem le inni a kecskéket a patakhhoz, én meg indultam örömmel. Amikor hazaértem, anyukám azt mondta, épp most kapott egy kis pénzt. Pont annyit, amennyire szükség volt az utazásomhoz. Ugráltam az örömtől.

Simon, Kenya

Egy alma kettőnek

A házunk mellett van egy kosárlabdapálya, ahol gyakran játszanak a környékbeli fiúk. Sokan közülük szegény bevándorlók. Amikor barátommal Steve-vel arra jártunk, az egyik fiú, egy nálam sokkal nagyobb, megállított és fenyegető hangon ezt mondta: „Add nekem az egyik almát”. Két alma volt nálam, egy nekem és egy Steve-nek. Gondoltam, megpróbálhatok elfutni, mégis ezt feleltem inkább: „Ha éhes vagy, miért ne? A másikon majd megosztozunk a barátommal.” Ezt hallva egy másik fiú is odajött, és nagyképpően rám szólt: „A másik almát pedig add ne-

kem.” Nem tudom miért, de nagy béke volt bennem, és ezt válaszoltam: „Nézd, nekem csak egy almám maradt, és ezt a barátommal szeretném megenni. Miért nem csináljátok ti is ezt?” Viselkedésemet látva a, a nagyobb fiú, aki az én almámat kapta, ezt mondta: „Rendben, akkor visszaadom az almát, mert igazából nem is kell.” Így történt, hogy mi Steve-vel elsétálhattunk, miközben mindkét almát megettük. Szuper finomak voltak!

Tim, Belgium

Kezdeményezni

Karácsony táján az unokatestvéreimmel elmentünk síelni. Ők minden héten síelnek, és nagyon ügyesek. Nekem is elég jól megy, de azért lassabb voltam náluk. Párosan csúsztunk az unokahúgommal, és együtt kellett volna maradnunk, de lassúnak talált, és egyszer nélkülem ment vissza a hegyre. Aztán eltévedtem, és jól megharagudtam, amiért egyedül hagyott. Amikor újra megtaláltuk egymást, az anyukája nagyon mérges volt rá. Bár az voltam én is, megértettem, milyen rosszul esik neki, hogy anyukája haragszik rá, és megpróbáltam szeretni őt. Mondtam, hogy velem minden rendben volt, és én is fel akartam volna menni a hegyre az ő helyében. Mert abban a pillanatban neki volt szüksége több szeretetre. Láttam, hogy ettől jobb kedve lett, és a mi problémánk el is tűnt.

Mary Claire, Egyesült Államok

Egy kerékpárért

Egyik nap barátom elmondta nekem, hogy ellopott egy kerékpárt az iskolaudvarról.

Meghallgattam, de egy szót sem szóltam, nem tudtam, mit tegyek. Otthon elmondtam anyukámnak, és akkor együtt eszünkbe jutott valami. Következő nap találkoztam a barátommal, és azt ajánlottam neki, tegye vissza a kerékpárt ugyanoda, ahonnan elvitte. Talán még észre sem vették, hogy eltűnt. Nem lehet, mondta, mert egy nálunk idősebb diákkal, akitől fél mindenki, megegyezett már, hogy annak adja el. Ha nincs pénz, szerezzünk, de ne így! – mondtam.

Sok huzavona után beleegyezett a barátom, hogy másnap visszateszi a biciklit.

De új akadály jött közbe. Meg kellett győződnöm, minden valljon be a szüleinek, és nem a s t ó l

tudják meg az egészet. Ekkor meggondolta magát, nem azért, mert szégyellte, hanem mert félt a büntetéstől.

Összeszedtem minden bátorságomat, és odamentem ahhoz a fiúhoz, aki meg akarta venni a biciklit, ő talán rá fogja venni a barátomat, hogy adja vissza. Nagyon meglepődtem, hogy tetszik neki az ötlet, és együtt meg is tudtuk győzni a barátomat. Néhány nap múlva szüleivel jött hozzánk a tulajdonos címéért. Vissza akarták adni, és elmondani, hogy sajnálják, ami történt.

Amikor a házhoz értek, senki nem volt otthon, s ők az udvarban hagyták a biciklit. Minden csendesen lezárult.

Esteban, Argentina

*Fordította:
Horváth Viktória*

GYŐZÖTT A SZERETET

Egy kanadai házaspár válaszút előtt: az édesanya, vagy a születendő gyermek marad életben?

Kéthetente járt kezelésre, és ugyanilyen gyakran jelentkeztek a görcsös fájdalmak. Szebenyi Magdi úgy érezte, hogy szíve alatt a baba nem mozdul már, a legrosszabbtól tartott.

Öt hónapos terhesen rákos volt. „Istenben bízam egyedül. Fájdalmimat egyesítettem Krisztusnak a kereszten átélt fájdalmával, és imádkoztam, hogy a magzatot ne érje baj” – emlékszik vissza. Rendszeresen járt ultrahang-vizsgálatra, ahol megnyugtatták, hogy a kislány életben van.

Áldott fájdalom?

Magdi és férje Jim Kanadában, Calgaryban élnek. 2003 őszén, miután a terhességgel járó jeleket észlelték, Magdi szokatlanul fáradt és sápadt lett, csúnyán köhögött. „Voltak napok, hogy csak délután tudtam felkelni – emlékszik – és gyakran büntudatot éreztem, mert egész nap nem csináltam semmit.” Mikor Jim hazaért a munkából, nem csinált belőle problémát, leült Magdi mellé, és hallgatta, hogy telt a napja.

Eljött majd elmúlt a karácsony, a köhögés pedig egyre gyakoribbá vált. Az orvos szerint a rosszullétet a terhesség okozta. Ekkor kezdődtek az „áldott” fájdalmak a jobb váll-

még ha nem is volt világos, hogy milyen mértékben. „Betöltött az a gondolat, hogy ez a kis lény, akinek az élete ugyanolyan értékes, mint a magamé, teljesen tőlem függ.” Magdinak az orvosok terápiás abortuszt javasoltak, mert öt akarták menteni, de hallani sem akart róla. „Hősi halott akar lenni?” – kérdezte egyikőjük. Véleményük szerint nem érte volna meg a hatodik hónapot, hogy megszülhessen gyermekét.

Az apa dilemmája

Jim és Magdi már hallottak egy szentről, Szent Gianna Beretta Molláról, aki, mint orvos és anya az életét adta oda gyermeke életéért cserébe. Mi mit tennénk egy ilyen helyzetben? – kérdezte Magdi korábban a férjét. Nagyon megérintette a szent asszony példája. Míg Jim nem szeretett erről beszélni. Most viszont nehéz választásra kényszerültek. Magdi próbálta meggyőzni a férjét, hogy mindenáron a babát kell menteni, ezzel komoly lelkiismereti kérdés elé állítva őt. „Én Mag-

Családi fotóalbum (3)

ban: nélkülük a rákos betegséget nem diagnosztizálták volna időben.

„Megrémültünk – mondja Magdi. – Főleg az foglalkoztatott, hogy mi lesz a gyerekekkel.” Azonnal el kellett volna kezdeni a kemoterápiás kezelést, ami kihatott volna a babára is,

dit mentettem volna, és reméltem, nem kerülök választási kényszerbe. Mindkettőjükért imádkoztam” – mondja Jim. Majd belátja: „Nagy dolgokat kell kérnem Istentől, ahogy egy gyermek, aki nem tudja, mibe kerül, amit kér – csak kér és bíz.”

Veronika érkezése

Végül mégsem kellett választaniuk a két élet közt, mert Magdi el tudott kezdeni néhány kezelést, és így sok fáradtsággal, de kihordta a gyermeket hat hónapig. És Veronika egy viszonylag könnyű szülés után egészségesen jött a világra. Mire megkeresztelték, az édesanyát ismét elővette a fáradtság és aggodalom: a nyaktőnél egy daganatot találtak. Az orvosok azonnal új kemoterápiát írtak elő, csaknem halálos adaggal. A prognózis szerint nagyon kevés esélye maradt Magdinak, s ez keményen próbára tette a hitét: félt, kétségbeesett. „Nemcsak a testem, de a lelkem is beteg volt – otthon pedig egy kisbaba várt, hogy szeressem és gondozzam. Érte akartam élni, hogy felneveljem.” Jim is szenvedett, és ez is fájt neki. „Úgy tűnt, Isten elhagyott minket.”

Egy Édesanya vigasztalása

A szenvedések közepette Magdi mégis azt érezte, hogy megszólítja őt Jézus, akit felismert elhagyottságában, saját életkörülményeiben. Ettől fogva várta és fájdalmaiban akarta szeretni Őt, és ehhez Mária különleges segítségét kérte. Szeretetének a jelét látta abban is, hogy a kemoterápia megkezdését augusztus 5-re ír-

ták ki, mert Szerbiában, szülőhazájában ez a nap Mária-ünnep. A kezelés második része pedig, amikor csontvelő átültetésre került sor, szeptember 8-án kezdődött, Mária születésnapján, ami szintén reményt adott neki. „Nem lehet a véletlen műve” – mondja. – Aznap, amikor befeküdtem a kórházba, letérdeltem és előre hálát adtam Istennek mindenért, ami történni fog... Hihetetlen nagy békét éreztem, és azt, hogy Mária velem van.”

Közben Jim dolgozott, az újszülöttre vigyázott és gondoskodva követte a feleségével történeteket, aki pedig férje miatt aggódott, hogy túlzottan elfárad és összeomlik. Ám Jim összeszedett és határozott maradt.

Magdinak ezekben a nehéz időkben az állandó lelki táplálék adott erőt: a napi áldozás, az élet ígéje és Jézus jelenléte házasságukban, a Fokoláre Mozgalomban és az Egyházban. Barátaik is sokat segítettek. Egy éven át főztek rájuk a zenekar tagjai, ahol Magdi csellózott. Mások Magdit szállították a kórházba, vagy takarítottak náluk. Magdi testvére, Zsuzsa és unokahúga, Szandra több hónapig náluk lakott, hogy segítsen. Mások imájukról biztosították őket, olyan emberek, akikről nem is tudták, hogy hívők. „Fantasztikus volt, nehézségeink sok embert arra készítettek, hogy megvallják hitüket –

mondja Jim. – Mintha Isten rajtunk keresztül hívott volna sokakat.”

Növeld bennünk a hitet

A második kemoterápiás kezelés legnehezebb részénél Jim észrevette, hogy Magdi szívesen nézeget egy képet, mely a szenvedő Krisztust ábrázolta. Megértette, hogy felesége teljesen Istenre bízta magát, semmi mást nem akar, csak Isten akaratát, megbékélve Vele. Magdi

jól emlékezik erre: „Megértetem, hogy nem szabad ragaszkodnom az életemhez, még Veronika kedvéért sem.”

Aztán befejeződött a magas-dózisú kemoterápia is, és CT vizsgálat következett, hogy meggyőződjenek a kezelés sikerességéről. Magdi úgy várta ezt a pillanatot, mint az utolsó ítéletet. Ezt kérdezte magától: „Vajon akkor is tudok még hinni Isten szeretetében, ha az eredmények kedvezőtlenek?”. Az élet ígéje épp ez volt: „Urunk, növeld bennünk a hitet.” Elkezdett imádkozni: „Uram, növeld bennem a hitet, de mutasd meg azt is, hogy mi a te akaratod.” Lelkében megérkezett a válasz, és újra felfedezte Isten végtelen szeretetét, önmaga, Jim és Veronika iránt. „Nagyon boldog voltam – mondja. – Sokkal több volt ez annál, mint hogy meggyógyulok-e vagy sem”.

A kezelés sikeres volt, a család reményei valóra váltak. Még ha ideiglenesen maradt is bennük sok kétely, most minden rendben van. „Isten kezében vagyunk” – erősíti meg Jim. – Igen, mindig is ott voltunk, csak most talán világosabbá vált számunkra.”

T. M. Hartmann írását fordította: Horváth Viktória

EURÓPA, ÖKUMEN

Európának két tüdővel kell lélegeznie, állítja számos politikus, a kulturális és egyházi élet személyiségei. Egyetért ezzel?

Szerintem Törökország csatlakozása az egész országnak rendkívül fontos, de különösen a kisebbségeknek. Egy esetleges belépés az egész lakosság életnívóját megemelné, és nem csupán gazdasági szempontból. Törökországban a lakosság döntő többsége a gyors belépés mellett van. Ellenállás elsősorban az EU tagállamai részéről jelentkezik. Mindez érthető, ha csak arra gondolunk, hogy belépésünkkel egyszerre hetven millió muzulmán kerülne az Unióba. De azt gondolom, hogy a jelenlegi uniós országokban élő kisebbségek is nyernének Törökország belépésével.

Természetesen ránk nehezednek a történelem teherterelei, mint például a kereszties háborúk és az ottomán hódítás.

Nem kell a múlttól megfélemedezni, nem erről van szó, inkább együtt kell építenünk egy jobb jövőt! Ezért igyekszem minden erőmmel elősegíteni, hogy a török kérés pozitív európai fogadtatásra találjon. Törökország Örmény Apostoli Egyháza híd szerepét kívánja betölteni Kelet- és Nyugat-Európa között.

TÖRÖKORSZÁG, IZMUS

Interjú II. Mesrob örmény pátriárkával

Közelebb viszi-e a keresztény egyházakat egymáshoz a bonyolult nemzetközi politikai helyzet?

Egészen bizonyosan. A helyi egyházakban, különösen azokban az országokban, ahol a muzulmánok alkotják a többséget, a keresztények különös szükségét érzik a felekezetek közötti kapcsolatnak. Ma, azokkal szemben, akik a megosztásra és a terror elterjesztésére használják ki a vallást, még inkább szükséges, hogy őszintén éljük a saját hitünket, és tegyünk együtt tanúságot az egységünkéről. Ezért az első és legfontosabb dolog, hogy imádkozzunk és értsük meg, hogy az ökumenizmus az egységet megvalósítani akaró keresztények szívügye elsősorban. A közösségeknek pedig fel kell sorakozniuk előljáróik mögött, hogy tehessék a szükséges lépéseket.

A muzulmán világ részéről érkező kihívásokkal szemben és korunk iszlám világa előtt feltétlenül szükséges, hogy a keresztények együtt lépjenek fel, hogy egy test legyenek. Ez különösen érvényes olyan térségekben, mint Törökország, ahol a keresztényeket komolyan sújtja az emigráció, létszámuk rohamosan csökken.

A népirtás az 1915-16-as években kétség kívül az egész örmény nép, de különösen

az egyház emlékezetében él elevenen. Mi a helyzet mára? Begyógyultak-e a sebek?

Kétségtelen, hogy politikai hibák történtek azokban a szörnyű években, mind örmény mind pedig török részről, és a sebek nem gyógyultak be a mai napig.

Azonban csaknem száz év múlt el azóta, és a szereplői azoknak a rettenetes eseményeknek ma már nem élnek. Mindenképpen szorgalmazni kell egy valódi, „életből merített” párbeszédet ebben a kérdésben is törökök és örmények között. Nem felejteni kell, hanem megbocsátani. Végül is, keresztények vagyunk, vagy nem? Ezért nem táplálhatunk kölcsönös gyűlöletet, mert nem lehet csupán negatív elemekből felépíteni egyetlen kultúrát sem!

A soah részét képezi a zsidó kultúrának, ahogy az 1915-16-os események kitörölhetetlenül részét képezik a mi kultúránknak.

De nem a soah tesz valakit zsidóvá!

A történelmet ébren kell tartani, néhány elfelejtett elemet újra kell értékelni, mint például azt a tényt, hogy az örményeket a leglojálisabb török állampolgároknak tartották. A két nép lehetett volna barát is, ugyanúgy, mint ellenség. Voltak, akik a második variációt választották, és ez igen sajnálatos.

*Michele Zanzucchi (CN)
fordította: Vizsolyi László*

Az Örmény Apostoli Egyházhoz hét és fél millióan tartoznak (ebből két millióan élnek Örményországban), míg az örmény katolikusok létszáma alig haladja meg a százezret.

Törökországban az Örmény Apostoli Egyház – még akkor is, ha nem rendelkezik megfelelő struktúrával, például egyetlen működő szemináriummal sem – a legnépesebb keresztény közösség a mintegy nyolcvanezer hívőjével.

TÚL MINDEN ELŐÍTÉLETEN

2007. január 1-jével Románia is az európai közösség tagja. Főleg a közvetlen emberi kapcsolatok segíthetnék jelentősen a nemzeteink közötti megbékélést.

Tóth András

Pár éve még baráti köröm nagy része és jómagam is szinte kizártnak tartottuk, hogy Románia belátható időn belül az Európai Unió tagja legyen, elsősorban gazdasági elmaradottsága miatt. Ezek a nézetek meglehetősen eltúlzottak voltak és talán figyelmen kívül hagyták, hogy az Európai

Unió többször is kifejezte elkötelezettségét a bővítés mellett, illetve azt, hogy a csatlakozás a mindenkori román kormányának eltökélt szándéka volt már a Ceausescu rendszer megdöntése óta. És a tény: 2007. január 1-jével Románia az európai közösség tagja Bulgáriával együtt.

Az esemény kapcsán szá-

mos pozitív és negatív vélemény látott napvilágot. A román gazdaság az utóbbi években kétségtelenül jelentős eredményeket ért el. 2006 első felében a GDP bővülése elérte a 7,4 százalékot. Főként az építőipar (16,5 százalék), a szolgáltatás (7,2) és az ipar bővülése (6,5) járult hozzá ehhez a

fejlődéshez. Az infláció szeptember végén 5,5, míg a munkanélküliségi ráta 5,1 százalék volt. A román államháztartási hiány alig éri el a 3 százalékot, míg 2007-ben nálunk a legoptimistább becslések szerint is 6,8 százalék lesz. Románia gazdasága 2000 óta töretlenül fejlődik. Ennek szemmel látható jele többek között az úthálózat látványos korszerűsítése, még a magyar többségű Harghita megyében is, ahol egy-két legendásan rossz állapotban lévő utat is helyrehoztak. A gazdasági fejlődés üteme azonban Románia-szerte eltér. A legfejlettebb vidék a Bánság és Bukarest környéke, a legelmaradottabb Moldva, mely egyúttal az EU legszegényebb régiója.

A számos pozitív változás ellenére Románia mégis számos súlyos társadalmi és gazdasági gonddal küszködik. A folyamatos emelkedés ellenére az életszínvonal egyes vidékeken nagyon alacsony még így is. Ezt támasztja alá az a tény, hogy majdnem 2 millió román állampolgár dolgozik Nyugat-Európában, és igen sokan Magyarországon.

Ránk, magyarokra nézve a szomszédos ország EU tagsága kiemelkedő fontossággal bír, hiszen, ha jelképesen is, az erdélyi másfélmillió magyarországi magyarság egyesül az anyaországgal. A legfőbb előny talán a határok szabad átlépéséből származik, mely jelentősen megkönnyíti a kapcsolattartást.

Nem szabad megfelelkezünk közben a magyar-román viszonyt beárnyékoló, a magyar kisebbséget érintő problémákról sem, melyeket sajnos a mai napig nem sikerült megoldani, sőt egyre inkább baljós

előjelek mutatkoznak ezzel kapcsolatban. Elég, ha a székesfehérvári autonómiára gondolunk, melyet majdnem minden román politikai párt radikálisan elutasít, de itt van a Babeş-Bolyai Tudományegyetemen kialakult konfliktus a magyar nyelvű feliratok kapcsán vagy a kifütyült magyar származású képviselő a román parlamentből. Hozzá kell tenni rögtön, hogy a felelősség nem csak a román felet terheli a kialakult helyzetért.

A kölcsönösen egymás felé tett pozitív lépések, az előítéletek felszámolása, a másik kultúrájának a megismerésére való hajlandóság nagyban előremozdítaná a két nép közeledését. Mert a legnagyobb probléma ott van talán, hogy egymást nem jól ismerjük, így nehezen tudjuk megérteni a másik nemzet kultúráját. A románokról a sok negatív jellemzőn kívül Magyarországon nem sok minden mást tudnak. Pedig ennek a nemzetnek páratlanul gazdag a folklór-kincse, amire felfigyelt már Bartók, Kodály, több neves kutatónkkal együtt, és igen jelentős a szépirodalmuk, amit

általában nem ismerünk. Mindezeket felfedezve, mégiscsak főleg a közvetlen emberi kapcsolatok segíthetnék jelentősen a két nemzet közötti megbékélést. Fontos, hogy ez ne járjon saját identitásunk elvesztésével, de a felsőbbrendűség érzésével sem.

Az előítéletek leküzdésének szép példája *Lükő Gábor* néprajzos és szociológus esete, aki a harmincas évek barátságatlan politikai légkörében Romániába ment, hogy megismerje a román népet és a népi kultúrát. Mivel sohasem titkolta a román folklóristák előtt, hogy a románságot és kultúráját nagyra becsüli és értékeli, lehetőséget kapott vizsgázásul a moldvai csángók tanulmányozására. Így ő lett a moldvai magyarok kutatásának egyik úttörője.

Románia Európai Uniói tagsága sok problémát fog még a jövőben felvetni egészen biztos, ugyanakkor nagy lehetőséget kínál arra, hogy a magyar nemzet önmagával is, meg a románsággal is szorosabb kapcsolatot létesítsen a kölcsönös elve alapján. ■

Előző oldalon:

Bukaresti utcakép.

Románia gazdasága

2000 óta töretlenül

fejlődik.

Lent:

Románia fővárosa

madártávlatból.

gyermekünk világa

ÖNFEGYELEM

Környezetünkben többen vannak, akik a testi fenyítés pártján állnak. Mi viszont a férjemmel elhatároztuk, hogy sohasem fogjuk megverni a gyermekünket. Mit gondolnak erről?

Ha a két szülő között egyetértés uralkodik, akkor nem lehet káros semmilyen beavatkozás. A büntetéstől és a gyerekek viselkedésének állandó kiigazításától való irtózás olyan engedékeny pedagógiai irányzatnak lett a kiindulópontja, mely számtalan keserű tapasztalatot szült. Az amerikai gyerekorvos, *Benjamin Spock* lett a fő szószólója ennek. A pusztán jó szándék vezette a nagy tudású és tiszteltre méltó tudóst, akit aztán tanítványok ezrei követtek. Néhány éve azonban Spock visszavonta elméleteit. Az általa nevelt gyerekek serdülőkorukra szinte kivétel nélkül felelőtlen, nemtörődöm, mégis követelődző emberekké váltak, akik képtelenek szembenézni a nehézségekkel.

Tény, Rousseau idillikus elképzeléseivel szemben, hogy nagyon is nehéz saját testünkön

uralkodni. Testünk lustaságra, nemtörődömségre ösztönöz, arra, hogy inkább elvárjunk, mintsem hogy adjunk, inkább uralkodjunk, mintsem lemondjunk valamiről a másik javára.

Ezért kell fegyelmezni, edzeni a testünket, sőt, ha mértéktelenségbe visz, meg is kell büntetni. Ha bizalmas a gyerekek viszonya a szüleikkel, ha a kitűzött célokat kölcsönös együttműködéssel szeretnék elérni, akkor ha kikapnak egyszer-egyszer, az még segíti is őket az önfegyelem elérésében.

Szükség van a szavakra, de mivel az elnászpángolás fáj is, jól jöhet az ettől való kis félelem. Természetesen nem szabad ehhez az eszközhöz folyamodni minduntalan, de nem is lehet tőle teljesen eltekinteni.

Tapasztalatból tudom, hogy az „igazság perceit” nagyon nehéz bölcsen kezelni, de jó alkalmat adnak a párbeszédre. Ez ugyan farsztó, meg nehéz is – sokkal egyszerűbb hagyni, hogy minden menjen a maga útján –, hiszen a szülőknek uralkodniuk kell a saját érzelmeiken. Nincs viszont rosszabb, mint amikor harag-

ból, sértett büszkeségből lépünk közbe, és a munkahelyi feszültségeket is a gyereken akarjuk levezetni.

Tudom, elméletemnek sok ellenzője akad. Nem könnyű megérteni, mert összetéveszthető a klasszikus szigorral, ahol dühből büntetnek, és amit a gyerek súlyos megalázásként él át. Semmiképpen sem alapja a verés a nevelésnek. Semmit se ér, ha nem előzi meg, és nem követi őszinte párbeszéd, ami felfedi a hibákat, de értékeli a törekvést, és felkelti a bűnbánatot. A büntetés után ott a kibékülés végül, és a gyerekek megnyugszanak. Ha másért nem, hát azért, mert szüleik az ő dolgaikról beszélgettek velük.

Ki sértődik meg, ha az edző a rossz mozdulatokat kijavítja, amikor síelni tanulunk? Ha a szülők tanúbizonyosságát adják a gyerek előtt, hogy az ő rossz szokásai ellen küzdenek, s ha előtte is olyan életcél lebeg, amit együtt szeretnének elérni, akkor helye lehet az ilyen fegyelmezésnek, szükség esetén. Nincsenek általános szabályok, dönteni esetről esetre kell mindig. Igaz a testre is: ha a kisujjadat nyújtod, az egész karodat akarja. A testi önfegyelemre szükségünk van, bár a fogyasztói társadalom erről hallani sem akar. A torkos gyerekek segíthet időnként az önuralom elsajátításában az is, ha megvonunk egy fagyit vagy sütit.

A szülők, a szakértők, sőt a felnőtt gyerekek véleményét is meg kellene hallgatni, és úgy vonni le a következtetéseket. Előre gyártott elveket követni semmiképp nem szabad. Gyakran hallottam sikeres és boldog emberektől, hogy hálásan gondolnak vissza a szülői nászpángolásra.

Egidio Santanché (CN)

BARÁTNŐM FÜVET SZÍV

Tizenöt éves vagyok. A legjobb barátnőm füvezni kezdett. Szerintem ez fantasztikus élmény. Én, mint bizalmasa, nem mondhatom, hogy hagyja abba, csak azt, hogy elégedjen meg havi néhány szál cigivel. Hiába, azt mondja, belefáradt az életbe, a hétköznapi világba... Próbálok rajta segíteni, amiben csak tudok, de egyedül maradtam ebben. Nem is annyira súlyos ez a probléma? Mégis, félek, nem akarom, hogy elveszen, és azt se tudom, kihez fordulhatnék.

Jó, hogy küldöd az S.O.S. jeleket, mert a barátnődnek súlyos problémája, és ez a kérdés mindnyájunkat érint. Minél több az áldozat a serdülők és fiatalok között, a társadalom és a család jövője annál inkább veszélybe kerül. A hatékony segítség érdekében nem elegendő mérsékleltre inteni, le kell érni az okok gyökeréhez. Amikor egy serdülőt elér a drogok ellenállhatatlan szívóhatása, felizgató és hallucinációkkal járó érzések kerítik hatalmukba, azt a látszatot keltve, hogy egy másik világban van, ahol nincs félelem, nincs megoldatlan kérdés. Ezt úgy fogalmazta a barátnőd, hogy „fantasztikus”. Amikor az élmény hatása már elmúlt, sokkal magányosabbá, gondterheltebbé, még inkább levertté válik. Mint egy durva, hirtelen ébredés, melyből a teste is visszakívánkozik abba az irreális világba. A drogfüggőség, mint a lavana, mind fizikai mind lelki vonatkozásban egyre súlyosabbá válik, és a hozzászokás szétzúzza a személyiséget.

A fiatalok beszámolóiban szüntelenül egy motívum tér vissza: hiányzik az igazi barátság vagy a család melege. És már nincs értelme az életnek,

nincs értelme a munkának, nincs miért tanulni, nem érdekes zenét hallgatni... Valaki már tizenöt évesen belefárad abba, hogy éljen. Egy tizennyolc éves lány írja: „A drog egérút abból a belső nagy ürességből, amit érzek...” A felsorolt okok gyökere: hiányzik a megfelelő válasz arra az elemi szükségletünkre, hogy szereszenek, és mi is szerethessünk. Márpedig mindannyian erre vágyunk. Egy fiú, amikor a drogtól próbált megszabadulni, ezt írta a barátjának: „Mondd el mindenkinek: ahhoz, hogy tényleg boldogok legyünk, hogy legyen erőnk nem kábítózni, rá kell találnunk az igaz szeretetre... Ha segíteni akartok, oldjátok meg, hogy több szeretet jusson azoknak, akik eddig nem kaptak belőle.”

És te hogy segíthetsz? El kell jutnod egy magasabb szintre. Nem elég a bizalom, az érzelmi spontaneitás a hétköznapi élet apróságaiiban, nem elég a felszabadultság most már. Barátnődnek kapnia kell

valami erősebbet, mint a marihuána élménye, egy eszményt, hogy belső ürességét az töltse ki. Fel kell hogy felfedezze kötötök kapcsolatának értelmét. Hogyha valami kézzelfoghatót csináltok együtt, akkor ő is megtapasztalhatja az adás örömét. És ez csak úgy lehet, ha előbb megérzi, hogy szeretik. Mert a nap felé tartott papír sem ég el magától, de ha egy lensét elé teszünk, az egy pontba összegyűjti a sugárakat, és meggyullad a papír. Ha a te szereteted igazi forrásból merít, azt előbb-utóbb észre fogja venni a barátnőd, és majd ő is keresni kezdi ezt a forrást. És, ha számíthatsz a barátaid segítségére, a siker máris biztos.

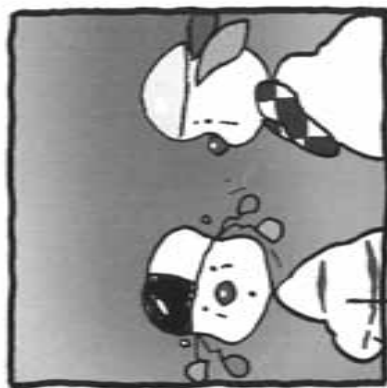
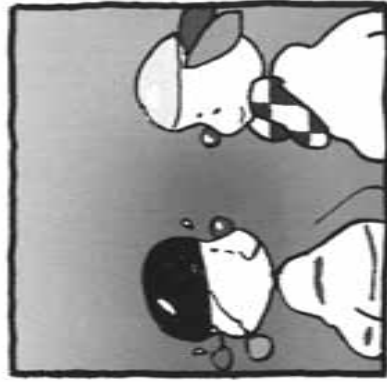
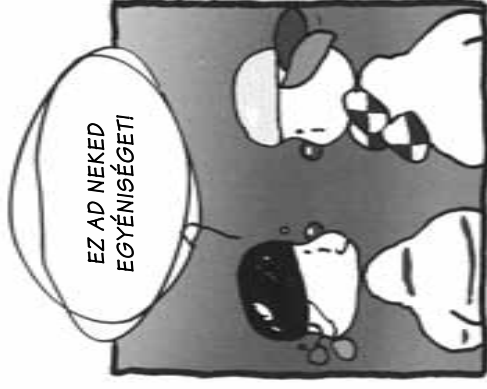
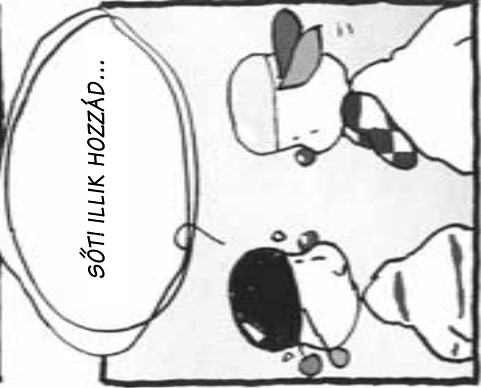
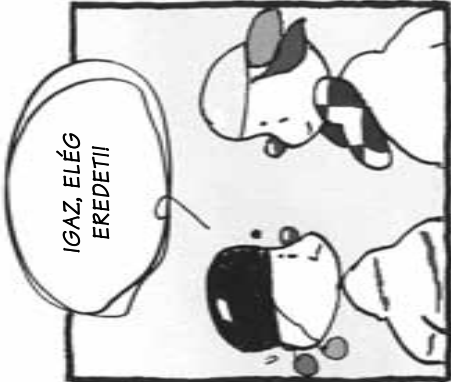
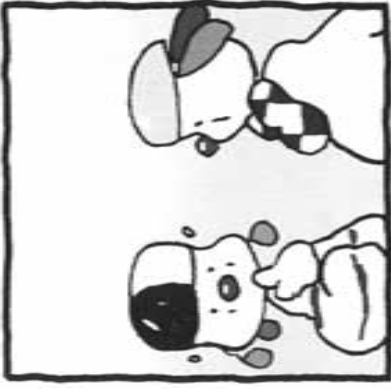
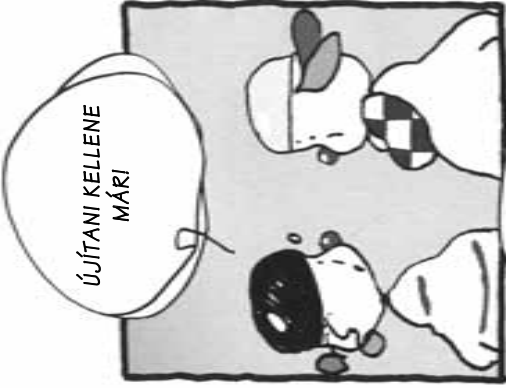
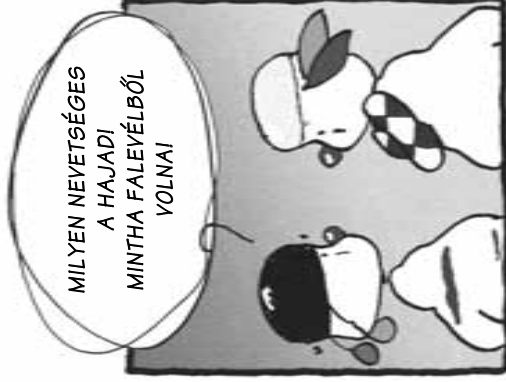
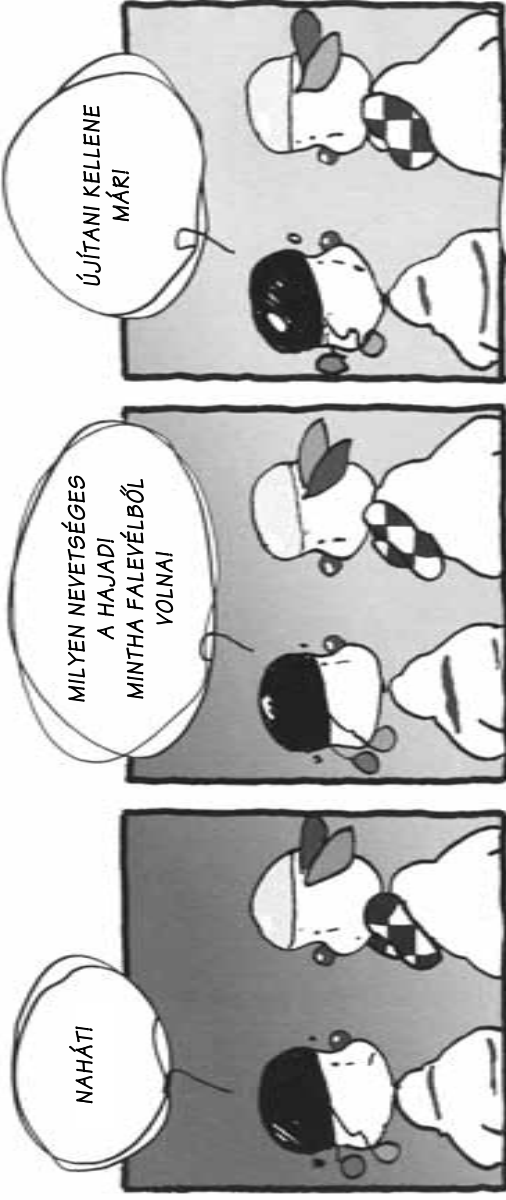
Elkerülhetetlen mindemellett, hogy kérd egy hozzáértő orvos, pap vagy szociális munkás tanácsát valamelyik gondozó központból. Az igazi segítség pedig számára is az lesz, hogy hiszünk a szeretetben. Ez fog csodát tenni a barátnőddel.

Amedeo Ferrari atya fordította: Hortoványi Emőke

erkölcsteológia

CN(2)

Köszönet.

ÖRÖK-HOROSZKÓP

Horoszkóp egész évre, és örökre

Születésnapja január 1. és december 31. közé esik?

Ön Isten kegyelmének a csillagjegyében áll. (Tít 2,11)

Uralkodó égitest

A reggel fényes csillaga, a felkelő nap, amely meglátogatott minket a magasságból. (Lk 1,78)

Szerelem - szeretet

Örökké boldogok, akiket Isten szeret, és akik maguk is szeretnek, mert semmi sem szakíthat el minket Isten szeretetétől, amely Krisztus Jézusban van. (Róm 8,39)

Utazások

Az Örökkévaló meg fog őrizni minden indulásodban és érkezésedben. Már most, de ezután is mindig. (Zsolt 121,8)

Egészség

Igaz beszéd ez: ha vele együtt meghalunk, vele együtt élni is fogunk. (2Tim 2,11)
Ne aggaldmaskodjatok semmiért. (Fil 4,6)

Pénz

Isten kielégíti majd minden szükségleteket az ő gazdagságából. (Fil 4,19)
Megtanultam, hogy beérem azzal, amim van. (Fil 4,11)
Ne tartozzatok senkinek semmivel. (Róm 13,8)

A végső idők

Harcokról és háborús hírekről fogtok majd hallani. Vigyázatok majd, meg ne rémüljete. Ennek be kell következni. (Mt 24,6)
De hirdetni fogják az egész világon a Jóhíret Isten Országának, tanúságot tesznek róla minden nép előtt (Mt 24,14)

Rendkívüli jelenségek

Sorsom a te kezdedben van. (Zsolt 31,16)

KERESZTREJTVÉNY

Beküldendő Chiara üzenete: „függőleges 1. a hozzátartozó vízszintessel ...ebben az új évben”

Vízszintes: 1. Lovak sokasága 6. Francia női név 11. Jól vág 13. Vidám köszöntés 14. Felsőfok kifejezése 15. Kopasz 17. Megfelelő 18. Fordított kettősbetű 19. Szék fajta 21. Lítium 23. Jód 24. Sportoló teszi a verseny után 26. Jellemvonás, sajátosság 29. Sete egymennű! 30. Kozmál 31. Lefelé 32. Friss 35. Összekevert inka! 37. Végtelenül rezege! 39. Elemi szilícium 41. Étélizesítő 42. Számítógépnek is van 44. Zuhogott

Függőleges: 2. Születéssel kezdődik 3. Negatív része! 4. Kiejtett betű 5. Kötőszó 7. Költői sóhaj 8. Katonai egység 9. Itt népiesen 10. 2/3 Leó! 12. Kisebb része 15. Olasz 16. Megviselt, rozszant 19. Tisztán németül 20. Vágány 22. Ide-oda utazott 24. Igekötő 25. Cár angolul 27. Autók járnak 28. Hamis 33. Dolgozat diák zsargonnal 34. Csónakázik 36. Majdnem ínség! 38. Napszak 40. Szolmizációs hang névelővel 43. Fél egyes! 44. Végtelenül les! 45. Eget eleje! 46. Ittrium

Előző havi keresztrejtvényünk megfejtése:

„Van a világnak egy kicsiny területe, amelyet teljesen átalakíthatsz: ez a szíved.”

1	2	3	4	5		6	7	8	9	10
11					12		13			
14				15		16		17		
18			19				20		21	22
23		24						25		
26	27								28	
29			30					31		
32	33	34		35			36	37	38	
39			40						41	
42				43		44		45		
					46					

*És ha a harcnak ára van, tudd, hogy épp itt van a siker titka,
és az, aki belülről sürget téged, a vérével fizetett.
Bocsáss meg, és imádkozz azért, aki rossz szemmel néz rád,
mert ha nem bocsátasz meg, te sem fogsz könnyöretre találni.
És ha a fájdalom szétszakít, énekeld:
„íme a jegyesem, a barátom, a testvérem”,
hogy halálod óráján az Úr így szólhasson a lelkedhez:
„Kelj föl, siess kedvesem, jöjj galambom, szépségem!”*

Chiara Lubich

